

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obo/8/2018
Identifikačné číslo spisu: 1016200925
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1016200925.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Pepelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Prieceleovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v právnej veci žalobcu: Sigmus, s. r. o., so sídlom Ľudovíta Fullu 3069/5, Bratislava, IČO: 36 790 346, zast. Mgr. Peter Marciš, advokát so sídlom Tománkova ul. 2, Bratislava proti žalovanému: JUDr. Anton Tichý, správca konkurznej podstaty úpadcu Stavebné bytové družstvo Viktoria, so sídlom Miletičova 1, Bratislava, IČO: 31 397 425, so sídlom kancelárie správcu M. R. Štefánika 20, Pezinok, o vylúčenie veci z konkurznej podstaty, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3Cbi/8/2016-38 z 31. januára 2018, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3Cbi/8/2016-38 z 31. januára 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave ako súd prvej inštancie označeným rozhodnutím konanie o vylúčenie veci z konkurznej podstaty zastavil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100%.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou doručенou súdu prvej inštancie dňa 01. 06. 2016 domáhal vylúčenia nehnuteľnosti vedenej Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor, katastrálne územie L., na liste vlastníctva č. XXXX, nebytový priestor č. 2/58, suterén o výmere 16,08 m² a podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu v podiele 1608/591115, z konkurznej podstaty úpadcu Stavebné bytové družstvo Viktoria, IČO: 31 397 425. Súd prvej inštancie vyzval výzvou zo dňa 31. 08. 2017 podľa ust. § 90 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“) žalobcu, aby si v stanovenej lehote zvolil advokáta. Výzva bola žalobcovi doručená dňa 17. 09. 2017, žalobca si však advokáta nezvolil. Keďže žalobca nebol v konaní zastúpený advokátom a nepreukázal ani splnenie podmienok podľa § 90 ods. 1 písm. b/ C. s. p., pričom v zmysle § 90 C. s. p.

sa na spory vyvolané alebo súvisiace s konkurzom vzťahuje povinné právne zastúpenie, súd prvej inštancie konanie o vylúčenie veci z konkurznej podstaty z dôvodu nedostatku procesnej podmienky zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p. a žalovanému ako úspešnej strane priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100%.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca a navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie podľa žalobcu nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ C. s. p.) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.). Ustanovenie § 90 ods. 2 C. s. p. podľa žalobcu nepredpokladá v prípade nezvolenia právneho zástupcu v lehote stanovenej súdom zastavenie konania. Sankciou má byť len neprihliadanie na úkony strany, konanie však má pokračovať ďalej. Výzva adresovaná žalobcovi neobsahovala poučenie o možnosti zastaviť konanie podľa § 161 ods. 3 C. s. p. Žalobcovi bolo zastavením konania odňaté právo konať pred súdom.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 470 ods. 4 C. s. p.), na základe odvolania podaného včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.) a oprávnenou osobou (§ 359 C. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nielen prípustné (§ 357 písm. a/ C. s. p.), ale je aj dôvodné.

5. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 90 ods. 2, ak si strana nezvolí advokáta ani v primeranej lehote určenej súdom, na jej úkony sa neprihliada; o tom súd stranu poučí.

7. Súd prvej inštancie zastavil konanie s poukazom na ust. § 90 ods. 2 a § 161 ods. 3 C. s. p. s odôvodnením, že žalobcovi bola doručená do elektronickej schránky výzva na zvolenie advokáta a márnym uplynutím 15-dňovej úložnej lehoty v zmysle § 32 ods. 5 písm. b/ zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov sa považovala elektronická správa dňom 17. 09. 2017 za doručení. Žalobca si v lehote stanovenej súdom advokáta nezvolil, vzhľadom na povinnosť právneho zastúpenia v sporoch vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom podľa § 90 ods. 1 C. s. p., súd prvej inštancie konanie zastavil. Spornou je podľa žalobcu otázka následkov nezvolenia si advokáta po výzve súdu podľa § 90 ods. 2 C. s. p.

8. Povinné právne zastúpenie je procesnou podmienkou, ktorú je konajúci súd povinný skúmať kedykoľvek (§ 161 ods. 1 C. s. p.). Nedostatok procesnej podmienky predstavuje pre konajúci súd takú prekážku, pre ktorú nie je možné v konaní ďalej konať a rozhodnúť. Nedostatok povinného právneho zastúpenia je považovaný za odstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, pri jeho odstránení však súd postupuje podľa právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 90 ods. 2 C. s. p., ktorá predstavuje osobitnú úpravu odstraňovania a následkov nedostatku povinného právneho zastúpenia (ako konkrétneho nedostatku procesnej podmienky) vo vzťahu k všeobecnej úprave odstraňovania a následkov nedostatku procesnej podmienky obsiahnutej v ust. § 161 ods. 2 a 3 C. s. p.

9. Prechodné ustanovenie § 470 ods. 1 C. s. p. upravuje okamžitú aplikabilitu procesných noriem obsiahnutých v Civilnom sporovom poriadku, ktorý nadobudol účinnosť dňa 01. 07. 2016, aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Od 01. 07. 2016 sa vzťahovala na žalobcu povinnosť povinného právneho zastúpenia

podľa § 90 ods. 1 C. s. p., a to vzhľadom na predmet sporu. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď žalobcu vyzval na zvolenie advokáta s poučením, že inak na jeho úkony nebude súd prihliadať.

10. Žalobcovi bola výzva na zvolenie advokáta doručená dňa 17. 09. 2017, na uvedenú výzvu žalobca nereagoval a advokáta si zvolil až po rozhodnutí súdu prvej inštancie o zastavení konania. Vzhľadom na špeciálnu právnu úpravu sankcie v prípade neodstránenia nedostatku povinného právneho zastúpenia obsiahnutú v ust. § 90 ods. 2 C. s. p., v podobe neprihliadania na úkony strany vykonané bez právneho zastúpenia, je vždy úlohou súdu rozlíšiť, na ktoré úkony už súd neprihliada, pričom ak neprihliada na žalobu, je potrebné konanie zastaviť.

Ak konajúci súd neprihliada len na úkony strany, ktoré nemajú za následok začatie konania, pokračuje súd v spore ďalej tak, ako keby takýto úkon nebol urobený. Preto nie je vždy nevyhnutným následkom nedostatku povinného právneho zastúpenia zastavenie konania.

11. V tu posudzovanej veci bola žaloba doručená žalobcom súdu prvej inštancie dňa 01. 06. 2016, teda ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý povinné právne zastúpenie v prípade sporov vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom neupravoval. S prihliadnutím na ust. § 470 ods. 2 C. s. p.,

podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované, nie je možné neprihliadať

na žalobu, ktorá bola podaná ešte za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy, s odôvodnením nespĺnenia podmienok stanovených novou právnou úpravou. Žalobe podanej za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku je potrebné priznať právne účinky začatia konania v súlade s vtedy účinným procesným predpisom. Žalobca v čase podania žaloby nemal povinnosť

byť povinne právne zastúpený, uvedená povinnosť mu vznikla až účinnosťou Civilného sporového poriadku. Súd prvej inštancie mal preto dôsledne rozlíšiť, na ktoré úkony žalobcu neprihliada, a to s poukazom na ust. § 90 ods. 2 C. s. p. a súčasne s poukazom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 C. s. p.

12. Nedostatok povinného právneho zastúpenia, trvajúci od momentu začatia konania ako odstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, má v prípade jeho neodstránenia po výzve a poučení súdu účinky neodstrániteľného nedostatku procesnej podmienky v podobe nedostatku vecnej procesnej podmienky, ktorou je existencia riadneho návrhu na začatie konania. V prípade, ak súd neprihliada na žalobu, je potrebné konanie zastaviť. Uvedený záver je však možné aplikovať len vo vzťahu ku konaniam, v ktorých bola žaloba podaná

už za účinnosti Civilného sporového poriadku, teda od 01. 07. 2016. Opačný postup by bol v rozpore s prechodným ust. § 470 ods. 2 C. s. p., ktorý priznáva úkonom vykonaným

za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku zachovanie právnych účinkov. Súd prvej inštancie mal preto neprihliadať na úkony žalobcu vykonané až po 01. 07. 2016 do momentu zvolenia advokáta.

13. Súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď na žalobu s poukazom na ust. § 90 ods. 2 C. s. p. neprihliadal, opomínajúc prechodné ust. § 470 ods. 2 C. s. p. a konanie zastavil. Súd prvej inštancie tak nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Z uvedených dôvodov najvyšší súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C. s. p. zrušil a vec vrátil podľa § 391 ods. 1 C. s. p. súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

15. O nároku na náhradu trov konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 C. s. p.)

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu

ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1

C. s. p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Dovolanie

sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je: a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).